

INARINSAAMEN KIELI JA KULTTUURI OPETUSSUUNNITELMA 2022–2023

Sámi oahpahušguovddáš
Säämi máttááttáskuávdáš
Sää'mvuu'd škoou'l'jemkõõskõs
Saamelaisalueen koulutuskeskus
2021

Sisällys

1. Esittely.....	1
2. Tavoitteet	1
3. Opetusmenetelmät.....	1
4. Opintoihin osallistuminen ja läsnäolo	2
5. Opintoneuvonta	2
6. Opintojen arviointi.....	3
7. Opintojen kuvaus ja kurssitarjotin	4
8. Kurssien kuvaukset	5
8.1. Johdatus opintoihin 0 op	5
8.2. Inarinsaamen kielen opinnot 39 op.....	5
8.5. Saamelaisen kulttuurin opinnot 21 op	16

INARINSAAMEN KIELEN JA KULTTUURIN KOULUTUS (INSAKU)

1. Esittely

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen inarinsaamen kielen ja kulttuurin koulutus kestää lukuvuoden ja on laajuudeltaan 60 opintopistettä (op).

Koulutus on tarkoitettu kaikille inarinsaamen kielestä ja kulttuurista kiinnostuneille. Koulutuksessa lähdetään liikkeelle inarinsaamen kielen alkeista, joten aiempia saamen opintoja ei vaadita. Opetuskielenä on aluksi suomi ja opintojen edetessä enenevässä määrin inarinsaamea. Koulutuksen opetusohjelma on suunniteltu siten, että se sopii työelämässä saamen kielen ja kulttuurin osaamista tarvitseville sekä jatko-opintoja suunnitteleville. Ketterä korkeakoulu - hankkeen kanssa järjestettävät opinnot on kuitenkin suunniteltu erityisesti niille, jotka opettavat tai haluavat tulevaisuudessa opettaa saamen kieliä tai saamen kielillä.

Inarinsaamen kielen opintoja voi jatkaa Oulun yliopiston Giellagas-instituutissa. Opiskelija voi, mikäli hakeutuu ja pääsee opiskelemaan yliopistoon, hakea Oulun yliopiston Giellagas-instituutista opinnoilleen hyväksilukua.

2. Tavoitteet

Oppiaineen tavoitteena on kouluttaa monitaitoisia kielen ammattilaisia saamelaisyhteisön tarpeisiin, antaa opiskelijoille hyvä kirjallinen ja suullinen taito inarinsaamen kielessä ja valmiudet käyttää inarinsaamen kieltä erilaisissa arkielämän viestintätilanteissa. Aineopinnot antavat tämän lisäksi valmiuden ymmärtää syvemmin kielen rakennetta. Opiskelijat, joilla on yleiset edellytykset osallistua ylioppilastutkintoon, voivat suorittaa inarinsaamen kielen ja kulttuurin koulutuksen käytyään myös inarinsaamen kielen lyhyen oppimäärän tai äidinkielen ylioppilaskokeen.

Lisäksi koulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijoille tietoa saamelaisten historiasta, saamelaisesta perinteistiedosta, nykyculttuurista ja yhteiskunnallisista erityispiirteistä, jotka liittyvät saamelaisten asemaan vähemmistö- ja alkuperäiskansana. Koulutuksen perustana on myös tutustua kielen revitalisaatioon eli elvytykseen ja olla osa tätä yhteistä tavoitetta.

3. Opetusmenetelmät

Inarinsaamen kielen ja kulttuurin opiskelu perustuu runsaaseen vuorovaikutukseen opettajan ja muiden opiskelijoiden kanssa. Sosiaalisella yhteisöllä on suuri merkitys oppimisessa, ja näin vuorovaikutteinen oppiminen ja osaaminen tulevat hyödynnetyksi. Myös kulttuurikurssien tekemällä oppimisen metodi ja kielimestari–oppilas-metodi ovat hyväksi havaittuja tapoja oppia kieltä.

Opiskelu järjestetään kielikylpymenetelmää soveltaen siten, että koulutus toteutetaan pääasiassa inarinsaameksi. Alussa apukielenä käytetään suomea, mutta alkeiden jälkeen opetuskielenä käytetään inarinsaamea. Opetus toteutetaan pääosin lähiopiskeluna sekä itsenäisenä opiskeluna.

Opiskelijoita tuetaan tekemään yksilöllisiä valintoja oppimisprosessissaan. Käytännön yhteistyö kielimestareiden ja alueen muiden inarinsaamelaisten tahojen kesken lisää opiskelun elämänläheisyyttä ja syvällisyyttä. Oppimistehtäviä rakennetaan todellisen elämän esimerkkien avulla, ja opiskelijaa ohjataan tutkivan oppimisen suuntaan.

Opiskelijaa pyritään valmentamaan valinnoissaan ja opinnoissaan suunnitelmalliseen, pitkäjänteiseen ja vastuulliseen toimintaan sekä toimimaan ryhmän jäsenenä. Opiskelijan oma-aloitteisuus ja aktiivisuus sekä oppitunneilla että harjoittelujaksoilla ovat tarpeellisia ominaisuuksia koulutuksen opetusmetodien menestyksekkäässä hyödyntämisessä.

4. Opintoihin osallistuminen ja läsnäolo

Opinnot vaativat säännöllisen läsnäolon tunneilla, vähintään 80 % läsnäolo/kurssi. Tämän ylittävät poissaolot, erityisesti selvittämättömät tai luvattomat poissaolot, voivat olla syy kurssin hylkäämiseen. Poissaolot selvitetään mahdollisimman pian.

Oppitunneilla annettu tieto on kurssin ydin, ja harjoitukset nivoutuvat oppituntien sisältöön. Harjoitusten ja tenttien suorittaminen on vaikeaa ilman säännöllistä läsnäoloa tunneilla. Tämä koskee yhtä hyvin kieliopintoja kuin muitakin opintoja.

Jos opiskelija ei pääse tunneille, hän ilmoittaa siitä ofeläš-ohjaajalle. Hän myös huolehtii itse siitä, että hän tietää, mitä tunneilla on käsitelty. Mahdollisuuksiensa mukaan hän opiskelee tuntien sisällöt itsenäisesti. Korvaavia tehtäviä ei järjestetä kuin poikkeustapauksissa. Niistä opiskelija ja opettaja sopivat erikseen. Tukiopetusta ei järjestetä kuin erityistarpeeseen, ja siitä tehdään erillinen sopimus opettajan, apulaisrehtorin ja opiskelijan kesken.

Koulutuksen kurssit suoritetaan tietyssä järjestyksessä. Esimerkiksi Fonologia ja morfologia I -kurssia ei voi suorittaa, elleivät Inarinsaamen peruskurssi I ja II ole suoritettuna tai suoritteilla. Lisätietoa etenemisjärjestyksestä saa ofeläš-ohjaajalta.

5. Opintoneuvonta

Syyslukukauden alussa opiskelija tekee itselleen yhdessä ofeläš-ohjaajan kanssa henkilökohtainen opintosuunnitelman (HOPS). Siinä otetaan huomioon oppilaan erityisyys, aikaisemmat opinnot sekä opiskelun tavoitteet. HOPS:n käsittelyä varten sovitaan erilliset ajat, jolloin on mahdollisuus keskustella tarkemmin opintoihin liittyvistä kysymyksistä ofeläš-ohjaajan kanssa. Opintojen alussa opiskelijoille tehdään myös lukitesti, jolla kartoitetaan mahdollisia oppimis-, luku- ja kirjoitusvaikeuksia.

Lukuvuoden aikana opiskelija ja ofeläš-ohjaaja yhdessä arvioivat ja päivittävät henkilökohtaista opintosuunnitelmaa.

Opinto-ohjaaja neuvoo kaikkia opiskelijoita opiskeluun liittyvissä kysymyksissä. Opinto-ohjaaja: Tea Niemelä, puh. 040 723 7201, e-mail tea.niemela@sogsakk.fi.

6. Opintojen arviointi

Opiskelun arviointitapoina käytetään itse- ja vertaisarviointia sekä opettajan johdolla tapahtuvaa arviointia. Opiskelijan itsearviointi toteutuu mm. opintopäiväkirjan avulla. Opintopäiväkirjan kirjoittamisprosessissa opiskelija joutuu itse arvioimaan omaa opiskeluaan ja oppimistaan eri aineissa.

Kurssiarvosanaan vaikuttavat kurssien kirjalliset ja suulliset tehtävät, jatkuva näyttö ja aktiivisuus, tuntityöskentely, kotitehtävien ja muiden kurssiin kuuluvien tehtävien tekeminen sekä kurssikoe. Kurssin voi arvioida ilman kurssikoetta. Tällöin kurssiin sisältyy esim. suullinen koe, raportti, esitelmä, projektityö tai muu näyttö.

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen opetusaineissa aineenopettaja arvioi opiskelijan osaamistaidot opetusaineessa arvioinnin kriteerien mukaisesti asteikolla 1–5 (5 = erinomainen, 4 = kiitettävä, 3 = hyvä, 2 = tyydyttävä ja 1 = välttävä) tai suoritettu/hylätty (S/HYL). Merkintä SK tarkoittaa, että suoritus on kesken.

7. Opintojen kuvaus ja kurssitjarjotin

Koulutus koostuu johdannosta opintoihin, inarinsaamen kielen sekä saamelaisen kulttuurin opinnoista.

Johdatus opintoihin (HOPS, IT-perehdytys, opintopäiväkirja)	0 op
Inarinsaamen kielen opinnot	39 op
Inarinsaamen peruskurssi I	5 op
Inarinsaamen peruskurssi II	5 op
Inarinsaamen peruskurssi III	5 op
Inarinsaamen peruskurssi IV	5 op
Inarinsaamen Fonologia ja Morfologia I	5 op
Inarinsaamen kirjallinen käyttö I	5 op
Inarinsaamenkieliseen työelämään tutustuminen	5 op
Kielimestaritapaamiset	4 op
Saamelaisen kulttuurin opinnot	21 op
Kalastuskurssit	2 op
Inarinsaamelainen musiikkiperinne	2 op
Inarinsaamelainen ruokaperinne	2 op
Opintomatkat	1 op
Pohjoissaamen kieli- ja kulttuuri	2 op
Koltansaamen kieli- ja kulttuuri	2 op
Johdatus saamelaiseen kulttuuriin (Giellagas / SAKK)	5 op
Saamelaisten historia ja esihistoria (Giellagas)	5 op

8. Kurssien kuvaukset

8.1. Johdatus opintoihin 0 op

Tavoitteet: Yleiset opinnot varmistavat, että opiskelija hallitsee opintojen menestyksekkääseen suorittamiseen tarvittavat opiskelutaidot ja perustiedot.

kurssin nimi	Johdatus opintoihin
laajuus	0 op
osaamistavoite	Varmistetaan, että opiskelija osaa käyttää erilaisia toimisto-ohjelmia ja internetiä hyödyksi kirjallisten opiskelutehtävien, kuten opintopäiväkirjan ja erilaisten sanalistojen laatimisessa. Opiskelija kokoaa opintopäiväkirjaansa omia töitään ja opiskelutehtäviään, jotka ovat olleet hänelle merkittävimpiä oppimiskokemuksia, ja arvioi ja analysoi samalla omaa oppimistaan ja osaamistaan.
sisältö	HOPS-keskustelut, oppitunnit, opintopäiväkirja
suoritustavat	Osallistuminen oppitunneille, harjoitukset, opintopäiväkirjan kirjoittamista läpi vuoden
opetuskieli	Suomi ja inarinsaame
arviointi	Suoritettu/hylätty

8.2. Inarinsaamen kielen opinnot 40 op

Tavoitteet: Inarinsaamen kielen opinnot suoritettuaan opiskelija hallitsee inarinsaamen peruskieliopin sekä pystyy käyttämään kieltä luontevasti päivittäisenä kielenä niin suullisesti kuin kirjallisestikin.

kurssin nimi	Inarinsaamen peruskurssi I
laajuus	5 op
tavoite	Opintojakson aikana perehdytään inarinsaamen peruskielioppiin, harjoitellaan ääntämystä sekä päivittäisiin arkirutiineihin liittyvää sanastoa. Kurssin aikana keskustellaan päivittäiseen elämään liittyvistä aiheista ja kirjoitetaan yksinkertaisia tekstejä.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija hallitsee inarinsaamen peruskieliopin, ääntämyksen perusteet sekä päivittäiseen elämään liittyvän keskeisen perussanaston. Opiskelija osaa lukea helppoja tekstejä, keskustella helpoista aiheista sekä kirjoittaa saameksi lyhyitä kirjoitelmia.
sisältö	Inarinsaamen oikeinkirjoitus, peruskielioppi, ääntämyksen perusteet ja päivittäisiin arkirutiineihin liittyvä perussanasto

toteutustavat Oppitunnit, ryhmätyöt, sanakokeet, kielioppiharjoitukset, tekstin- ja kuullunymmärtämisharjoitukset

oppimateriaali Kieläkyeimi I, kurssi 1

suoritustavat Oppitunnit, harjoitukset, kurssikoe

opetuskieli Suomi ja inarinsaame

arviointi Suoritus arvioidaan asteikolla 1 - 5. Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5 - 3 - 1.

Arviointi tehdään kirjallisten tenttien ja harjoitusten sekä suullisen näytön perusteella.

Opiskelijan on oltava läsnä 80 % lähiopetustunneista.

5	3	1
<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelija hallitsee kurssin keskeiset kielioppisällöt kiitettävästi. - Opiskelija osaa tuottaa monipuolisia lauseita ja kirjoittaa lyhyitä tekstejä kiitettävästi. - Opiskelija osaa tuottaa monipuolisia lauseita ja käydä helpohkoja vuoropuheluita. - Ääntäminen ja kuullun ymmärtäminen ovat kiitettävällä tasolla.	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelija hallitsee kurssin keskeiset kielioppisällöt hyvin. - Opiskelija osaa tuottaa yksinkertaisia lauseita ja kirjoittaa lyhyitä tekstejä hyvin. - Opiskelija osaa tuottaa helppoja lauseita ja käydä yksinkertaista vuoropuhelua. - Ääntäminen ja kuullun ymmärtäminen ovat hyvällä tasolla.	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijalla on paljon puutteita kurssin keskeisten kielioppisältöjen hallinnassa. - Lauserakenteissa ja tekstien tuottamisessa on paljon puutteita. - Ääntämisessä ja/tai kuullun ymmärtämisessä on huomattavasti puutteita.

kurssin nimi	Inarinsaamen peruskurssi II
laajuus	5 op
tavoite	Opintojakson aikana perehdytään syvemmin inarinsaamen kielioppiin, ääntämykseen ja laajennetaan sanastoa. Kurssin aikana keskustellaan päivittäiseen elämään liittyvistä aiheista sekä kirjoitetaan helpohkoja tekstejä.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija hallitsee inarinsaamen kieliopillisen ja sanastollisen perustan ja ääntämyksen peruskysymykset. Hän ymmärtää yksinkertaista kieltä puhuttuna ja kirjoitettuna sekä pystyy käymään yksinkertaisia keskusteluja inarinsaameksi. Hän tuntee inarinsaamen taivutusjärjestelmän periaatteet ja tärkeimmät lauseopin piirteet ja osaa kirjoittaa saameksi päivittäiseen elämään liittyvistä asioista.
sisältö	Inarinsaamen äänneiden kertaus; nomini- ja verbitaivutuksen perusteet; inarinsaamen lauseopin perusasiat; keskeisimmät inarinsaamen ja suomen kielen lauseopilliset erot.
toteutustavat	Oppitunnit, ryhmätyöt, sanakokeet, sanakokeet, kielioppiharjoitukset
oppimateriaali	Kieläkyeimi I, kurssit 1-2
suoritustavat	Oppitunnit, harjoitukset, kurssikoe
opetuskieli	Inarinsaame ja suomi
arviointi	Suoritus arvioidaan asteikolla 1 - 5. Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5 - 3 - 1. Arviointi tehdään kirjallisten tenttien ja harjoitusten sekä suullisen näytön perusteella. Opiskelijan on oltava läsnä 80 % lähiopetustunneista.

5	3	1
<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelija hallitsee kurssin keskeiset kielioppisällöt kiitettävästi ja sanavarasto on laaja. - Opiskelija osaa tuottaa monipuolisia lauseita ja kirjoittaa lyhyitä tekstejä kiitettävästi. - Opiskelija hallitsee monipuolisesti eri tietolähteitten käytön. - Opiskelija osaa tuottaa monipuolisia lauseita ja käydä helpohkoja vuoropuheluita. - Ääntäminen ja kuullun ymmärtäminen ovat kiitettävällä tasolla. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelija hallitsee kurssin keskeiset kielioppisällöt hyvin ja sanavarasto on monipuolinen. - Opiskelija osaa tuottaa yksinkertaisia lauseita ja kirjoittaa lyhyitä tekstejä hyvin. - Opiskelija osaa tuottaa helppoja lauseita ja käydä yksinkertaista vuoropuhelua. - Opiskelija osaa hakea tietoa eri tietolähteistä. - Ääntäminen ja kuullun ymmärtäminen ovat hyvällä tasolla. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijalla on paljon puutteita kurssin keskeisten kielioppisältöjen ja sanaston hallinnassa. - Lauserakenteissa ja tekstien tuottamisessa on paljon puutteita. - Tietolähteitten käyttö tuottaa vaikeuksia. - Ääntämisessä ja/tai kuullun ymmärtämisessä on huomattavasti puutteita.

kurssin nimi	Inarinsaamen peruskurssi III
laajuus	5 op
tavoite	Opintojakson aikana perehdytään syvemmin inarinsaamen kielioppiin, ääntämykseen ja laajennetaan sanastoa. Kurssin aikana keskustellaan päivittäiseen elämään liittyvistä aiheista sekä kirjoitetaan helpohkoja tekstejä.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa keskustella päivittäisistä ja ajankohtaisista aiheista inarinsaameksi pystyy keskustelemaan natiivipuhujien kanssa hieman vaativammistakin aiheista. Opiskelija osaa kirjoittaa saameksi päivittäiseen elämään liittyvistä asioista. Opiskelija hallitsee verbien ja nominien yleisimpien muotojen taivutussäännöt sekä tärkeimpien lausetyyppien muodostamiseen liittyvät säännöt.
sisältö	Kuuntelu- ja keskusteluharjoitukset, keskeisimmät inarinsaamen ja suomen kielen lauseopilliset erot, ajankohtaisiin aiheisiin liittyvä sanasto (asioiden kuvailu, sää, mielipiteen ilmaisu), verbien indikatiivi- ja

konditionaalitavutus, nominien taivuttaminen, pää- ja sivulauseet, inarinsaamen passiivi.

toteutustavat	Oppitunnit, ryhmätyöt, sanakokeet, kielioppiharjoitukset
oppimateriaali	Kieläkyeimi I, kurssi 2
suoritustavat	Oppitunnit, harjoitukset, kurssikoe
opetuskieli	Inarinsaame ja suomi
arviointi	Suoritus arvioidaan asteikolla 1 - 5. Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5 - 3 - 1.

Arviointi tehdään kirjallisten tenttien ja harjoitusten sekä suullisen näytön perusteella.

Opiskelijan on oltava läsnä 80 % lähiopetustunneista.

5	3	1
<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelija hallitsee kurssin keskeiset kielioppisisällöt kiitettävästi ja sanavarasto on laaja. - Opiskelija osaa tuottaa monipuolisia lauseita ja kirjoittaa tekstejä kiitettävästi. - Opiskelija hallitsee monipuolisesti eri tietolähteitten käytön. - Opiskelija osaa tuottaa monipuolisia lauseita ja käydä vuoropuheluita. - Ääntäminen ja kuullun ymmärtäminen ovat kiitettävällä tasolla.	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelija hallitsee kurssin keskeiset kielioppisisällöt hyvin ja sanavarasto on monipuolinen. - Opiskelija osaa tuottaa yksinkertaisia lauseita ja kirjoittaa lyhyehköjä tekstejä hyvin. - Opiskelija osaa tuottaa helppoja lauseita ja käydä yksinkertaista vuoropuhelua. - Opiskelija osaa hakea tietoa eri tietolähteistä. - Ääntäminen ja kuullun ymmärtäminen ovat hyvällä tasolla.	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijalla on paljon puutteita kurssin keskeisten kielioppisisältöjen ja sanaston hallinnassa. - Lauserakenteissa ja tekstien tuottamisessa on paljon puutteita. - Tietolähteiden käyttö tuottaa vaikeuksia. - Ääntämisessä ja/tai kuullun ymmärtämisessä on huomattavasti puutteita.

kurssin nimi	Inarinsaamen peruskurssi IV
laajuus	5 op
tavoite	Opintojakson aikana perehdytään syvemmin inarinsaamen kielioppiin, ääntämykseen ja laajennetaan sanastoa. Kurssin aikana keskustellaan monipuolisesti elämään liittyvistä aiheista sekä kirjoitetaan tekstejä.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa keskustella päivittäisistä ja ajankohtaisista aiheista inarinsaameksi pystyy keskustelemaan natiivipuhujien kanssa hieman vaativammistakin aiheista. Opiskelija osaa kirjoittaa saameksi erilaisia tekstejä. Opiskelija hallitsee verbien ja nominien yleisimpien muotojen taivutussäännöt sekä tärkeimpien lausetyyppien muodostamiseen liittyvät säännöt.
sisältö	Kuuntelu- ja keskusteluharjoitukset, keskeisimmät inarinsaamen ja suomen kielen lauseopilliset erot, ajankohtaisiin aiheisiin liittyvä sanasto (terveys, mielipiteen ilmaisu, sanavaraston laajentaminen), verbien indikatiivi-, konditionaali- ja imperatiivitaivutus, nominien taivuttaminen, pää- ja sivulauseet, adjektiivien vertailumuodot, inarinsaamen passiivi.
toteutustavat	Oppitunnit, ryhmätyöt, sanakokeet, kielioppiharjoitukset
oppimateriaali	Kieläkyeimi I, kurssi 2
suoritustavat	Oppitunnit, harjoitukset, kurssikoe
opetuskieli	Inarinsaame ja suomi
arviointi	Suoritus arvioidaan asteikolla 1 - 5. Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5 - 3 - 1. Arviointi tehdään kirjallisten tenttien ja harjoitusten sekä suullisen näytön perusteella. Opiskelijan on oltava läsnä 80 % lähiopetustunneista.

5	3	1
<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelija hallitsee kurssin keskeiset kielioppisällöt kiitettävästi ja sanavarasto on laaja. - Opiskelija osaa tuottaa monipuolisia lauseita ja kirjoittaa tekstejä kiitettävästi. - Opiskelija hallitsee monipuolisesti eri tietolähteitten käytön. - Opiskelija osaa tuottaa monipuolisia lauseita ja käydä vuoropuheluita. - Ääntäminen ja kuullun ymmärtäminen ovat kiitettävällä tasolla. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelija hallitsee kurssin keskeiset kielioppisällöt hyvin ja sanavarasto on monipuolinen. - Opiskelija osaa tuottaa yksinkertaisia lauseita ja kirjoittaa lyhyehköjä tekstejä hyvin. - Opiskelija osaa tuottaa lauseita ja käydä yksinkertaista vuoropuhelua. - Opiskelija osaa hakea tietoa eri tietolähteistä. - Ääntäminen ja kuullun ymmärtäminen ovat hyvällä tasolla. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijalla on paljon puutteita kurssin keskeisten kielioppisältöjen ja sanaston hallinnassa. - Lauserakenteissa ja tekstien tuottamisessa on paljon puutteita. - Tietolähteiden käyttö tuottaa vaikeuksia. - Ääntämisessä ja/tai kuullun ymmärtämisessä on huomattavasti puutteita.

kurssin nimi	Inarinsaamen fonologia ja morfologia I
laajuus	5 op
tavoite	Opintojakson aikana perehdytään verbien ja nominien rutiininomaiseen taivuttamiseen.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee keskeisen fonologiaan ja morfologiaan liittyvän terminologian. Opiskelija osaa tunnistaa inarinsaamen sanojen sanaluokat, taivutusluokat ja tärkeimmät taivutusmuodot. Opiskelija tuntee inarinsaamessa tapahtuvat äänne muutokset ja osaa soveltaa oppimaansa yleisimpiä taivutusmuotoja muodostaessa. Opiskelija tuntee inarinsaamen foneemit, ymmärtää inarinsaamen foneemien pituusjärjestelmän ja ymmärtää miten pituusjärjestelmää mallinnetaan nykyisessä ortografiassa.
sisältö	Fonologiaan ja morfologiaan liittyvä keskeinen terminologia, äänneiden kertaaminen ja äänneiden muodostamiseen liittyvä foneettinen termistö, äänneiden pituusjärjestelmä, fonotaksi ja yleinen sekä sanakirjaortografia, sanaluokat, inarinsaamen taivutusluokat ja taivutusmuodot, astevaihtelu ja vokaalien pituus- ja laatumuutokset, tekstin analysointiharjoitukset, taivutusharjoitukset, erityisesti nominatiivi, yksikön genetiivi-akkusatiivi, yksikön lokatiivi, yksikön illatiivi, yksikön komitatiivi, verbien indikatiivin preesens ja preteriti, kieltomuoto, partisiipin perfekti.
toteutustavat	Luennot, harjoitukset ja kotitehtävät, mahdollisesti yhteistyö Giellagaksen kanssa.
oppimateriaali	Opettajan jakama materiaali
suoritustavat	Harjoitukseen osallistuminen ja/tai kurssikoe
opetuskieli	Inarinsaame ja suomi
arviointi	Suoritus arvioidaan asteikolla 1 - 5. Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5 - 3 - 1. Arviointi tehdään kirjallisten tenttien ja harjoitusten sekä suullisen näytön perusteella. Opiskelijan on oltava läsnä 80 % lähiopetustunneista.

5	3	1
<p>- Opiskelija hallitsee hyvin keskeisin fonologiaan ja morfologiaan liittyvän terminologian.</p> <p>- Opiskelija hallitsee hyvin inarinsaamessa tapahtuvat ääntenmuutokset ja osaa soveltaa oppimaansa.</p> <p>- Opiskelija hallitsee verbien ja nominien taivutusluokat kiitettävästi ja niiden taivuttaminen on rutiininomaista.</p> <p>- Opiskelija osaa käyttää apuvälineitä.</p>	<p>- Opiskelija hallitsee kohtalaisesti fonologiaan ja morfologiaan liittyvän terminologian.</p> <p>- Opiskelija osaa kohtalaisesti inarinsaamen ääntenmuutokset ja osaa myös soveltaa oppimaansa kohtalaisesti.</p> <p>- Opiskelija hallitsee verbien ja nominien taivutusluokat hyvin ja niiden taivuttaminen on sujuvaa.</p> <p>- Puutteita kuitenkin ilmenee niin taivuttamisessa kuin apuvälineiden käytössä.</p>	<p>- Opiskelijalla on puutteita fonologian ja morfologian terminologian hallinnassa.</p> <p>- Opiskelija ei vielä hallitse inarinsaamen ääntenmuutoksia, eikä osaa soveltaa niitä käytännössä.</p> <p>- Opiskelija ei hallitse verbien ja nominien taivutusluokkia ja niiden taivuttaminen on vaikeaa.</p> <p>- Puutteita ilmenee paljon niin taivuttamisessa kuin apuvälineiden käytössä.</p>

kurssin nimi	Inarinsaamen kirjallinen käyttö I
laajuus	5 op
tavoite	Opintojakson aikana perehdytään inarinsaamen kirjoittamiseen siten, että kielen ortografia, rakenne ja kirjoittamisen eri tyyllilajit tulevat tutuiksi.
osaamistavoite	Opiskelija hallitsee inarinsaamen kielen ortografian, rakenteen ja eri tyyllilajit ja kykenee kirjoittamaan helpohkoja tekstejä inarinsaameksi. Opiskelija tuntee tärkeimmät kieliteknologiset apuvälineet (digisanakirja, oikolukuohjelma) ja osaa käyttää niitä kirjoittamisen tukena.
sisältö	Inarinsaamen kirjoitustavan harjoittelua kirjoittamalla ja litteroimalla; yksinkertaisten tarinoiden ja asiatekstien kirjoittaminen
toteutustavat	Harjoitukset ja pienryhmätyöskentely, mahdollisesti yhteistyössä Giellagaksen kanssa, suoritetaan rinnakkain Inarinsaamen peruskurssien kanssa.
oppimateriaali	Sovitaan opettajan kanssa

suoritustavat	Aktiivinen osallistuminen luentoihin ja harjoituksiin sekä itsenäiset kirjoitustehtävät
opetuskieli	Inarinsaame (tarvittaessa apukielenä suomi)
arviointi	Suoritus arvioidaan asteikolla 1 - 5. Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5 - 3 - 1. Arviointi tehdään kirjallisten harjoitusten perusteella. Opiskelijan on oltava läsnä 80 % lähiopetustunneista.

5	3	1
- Opiskelija hallitsee kielen rakenteet ja kirjoittamisen eri tyyllilajit kiitettävästi. - Kirjoittaminen on monipuolista ja sääntöjen mukaista	- Opiskelija hallitsee kielen rakenteet ja kirjoittamisen eri tyyllilajit hyvin. - Kirjoittaminen on sujuvaa, joskin virheitä esiintyy esim. oikeinkirjoituksessa.	- Opiskelijalla on paljon puutteita kielen rakenteissa ja kirjoittamisen eri tyyllilajeissa. - Kirjoittaminen on vaikeaa, ja oikeinkirjoituksessa on paljon virheitä.

kurssin nimi	Kielimestaritapaamiset
laajuus	4 op
tavoite	Digitaalisen nauhoituslaitteen tekniset ominaisuudet ja käyttö, äänitallenteen ominaisuudet, tallennusmuodot ja editointi. Opintojakson aikana opiskelija pääsee puhumaan inarinsaamea ja tottuu kommunikoimaan spontaanisti inarinsaamen kielellä sekä tutustuu inarinsaamen puhujayhteisöön.
osaamistavoite	Kurssin suoritettuaan opiskelija osaa tallentaa ääntä digitaalisesti ja editoida äänittämäänsä materiaalia. Opintojakson suoritettuaan opiskelija käyttää inarinsaamen kieltä rohkeasti ja aktiivisesti.
sisältö	Kommunikointi inarinsaamen kielellä, äänen tallentaminen, litterointi ja kirjalliset tehtävät
toteutustavat	Tapaamiset kielimestareiden kanssa, jolloin vuorovaikutuksessa arkisten puuhien parissa käytetään yksinomaan inarinsaamen kieltä. Kielimestarin äänen taltiointi ja litterointi sekä muut tehtävät
oppimateriaali	Sovitaan erikseen
suoritustavat	Merkinnät riittävästä määrästä kielimestaritapaamisia ja niihin liittyvät harjoitukset tai opintopäiväkirja/loppuraportti
opetuskieli	Inarinsaame
arviointi	Suoritus arvioidaan käyttäen asteikkoa 1 - 5. Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5 - 3 - 1.

5	3	1
<p>- Opiskelija osaa keskustella sujuvasti ja spontaanisti jokapäiväisistä asioista ja käyttää inarinsaamea rohkeasti ja aktiivisesti.</p> <p>- Opiskelija hallitsee kiitettävästi puheen kirjoittamisen tekstiksi.</p>	<p>- Opiskelija osaa keskustella hyvin jokapäiväisistä asioista, ja käyttää keskustelukielenä pääosin inarinsaamea, vaikka tukeutuukin vielä suomen kieleen.</p> <p>- Opiskelija hallitsee hyvin puheen kirjoittamisen tekstiksi, joskin virheitä vielä esiintyy.</p>	<p>- Opiskelija arastelee inarinsaamen käyttöä ja tukeutuu usein suomen kieleen.</p> <p>- Opiskelijalla on paljon puutteita puheen kirjoittamisessa tekstiksi ja virheitä esiintyy toistuvasti.</p>

kurssin nimi	Inarinsaamenkieliseen työelämään tutustuminen I ja II
laajuus	5 op (yhteensä)
tavoite	Opiskelija tutustuu työelämään ja soveltaa oppimaansa työtehtävissä, jotka edellyttävät inarinsaamen taitoa.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija käyttää inarinsaamen kieltä rohkeasti ja aktiivisesti.
sisältö	Opiskelija tutustuu kahden viikon ajan sellaisiin työtehtäviin, jotka edellyttävät inarinsaamen kielen taitoa ja kielen suullista ja/tai kirjallista käyttöä. Hän soveltaa ja käyttää oppimiaan tietoja ja taitoja käytännön työelämässä. Harjoittelupaikan hankinnasta vastaa ofeläš-ohjaaja.
toteutustavat	Työskentely työpaikalla sen päivittäisen aikataulun ja työtehtävien mukaisesti
suoritustavat	Merkinnät viikon työskentelystä ja raportti, joka kertoo harjoittelun sisällöstä (inarinsaameksi) ja pohtii harjoittelun merkitystä ja antia opintoihin (inarinsaamen tai suomen kielellä).
opetuskieli	Inarinsaame
arviointi	Suoritettu/hylätty

8.5. Saamelaisen kulttuurin opinnot 21 op

Tavoitteet: Inarinsaamelaisen kulttuurin opinnot tutustuttavat opiskelijat erityisesti perinteiseen mutta myös moderniin saamelaiskulttuuriin. Kulttuurin opinnot antavat opiskelijoille mahdollisuuden käyttää inarinsaamen kieltä erilaisissa ympäristöissä ja toimissa ja eri ihmisten kanssa. Opiskelijat tottuvat spontaaniin vuorovaikutukseen inarinsaamen kielellä ja tutustuvat inarinsaamenkieliseen puhujayhteisöön.

Opintokokonaisuudet Johdatus saamelaiseen kulttuuriin 5 op ja Saamelaisten historia ja esihistoria 5 op järjestetään Oulun yliopiston Giellagas-instituutin opetussuunnitelmien mukaisesti.

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen opiskelija hakee ko. opintojen suorittamista varten erillistä opinto-oikeutta Oulun yliopistosta. Opinto-oikeus haetaan Saamelaisalueen koulutuskeskuksen opintojen alettua. Ofelaš-ohjaaja (ryhmäohjaaja) auttaa ja ohjeistaa haussa.

opintojakson nimi 683504P Johdatus saamelaiseen kulttuuriin 5 op Oulun yliopiston Giellagas-instituutin [opetussuunnitelman](#) mukaisesti.

opintojakson nimi 683505P Saamelaisten esihistoria ja historia 5 op Oulun yliopiston Giellagas-instituutin [opetussuunnitelman](#) mukaisesti.

kurssin nimi	Johdanto saamen kielisiin ja saamelaiseen kulttuuriin
laajuus	5 op
tavoite	Opintojakson aikana perehdytään sekä laajemmin saamen kielten että tarkemmin inarinsaamen kielen asemaan saamelaisessa yhteiskunnassa sekä niihin yhteiskunnallisiin muutoksiin, jotka ovat aiheuttaneet kielen ja kulttuurin nykytilan. Samoin perehdytään inarinsaamen kielen revitalisaatiokeinoihin (kielipesä ja täydennyskoulutus) sekä niiden välittömään vaikutukseen kieliyhteisössä.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee yleissaamelaista historiaa ja kulttuuria sekä inarinsaamelaisten ja inarinsaamen kielen historiallisen taustan ja nykytilanteen sekä kielen revitalisaatiotyön vaikutukset kieliyhteisössä.
sisältö	Saamen kielet ja yleissaamelainen historia; inarinsaamelaisten historiallinen tausta ja inarinsaamen kielen nykytila; inarinsaamen kielen parissa tehty revitalisaatiotyö
toteutustavat	<i>Yhteistyö Giellagaksen kanssa (opintojakson nimi 683504P Johdatus saamelaiseen kulttuuriin) opetussuunnitelma</i> Lisäksi tuntiopetus SAKK:n tuntiopettaja, painotus inarinsaamelaisessa kulttuurissa: Kirjallisuus TAI luennot ja opintopäiväkirja ja/tai tentti.
oppimateriaali	www.siida.fi/anaras ja muut nettisivut, opettajan jakama materiaali
suoritustavat	Aktiivinen osallistuminen tunneilla, kirjallisuus pohjainen tentti TAI luennot ja tehtävät tai tentti
opetuskieli	Inarinsaame ja suomi
arviointi	Giellagaksen vaatimusten mukaisesti 1-5 TAI Mikäli opiskelija ei läpäise opintokokonaisuuksia Oulun yliopiston Giellagas-instituutin vaatimusten mukaisesti, niin opiskelijan kanssa sovitaan erillisestä

suorituksesta ja opintokokonaisuudet merkitään opiskelijan opintoihin nimellä Saamelaiskulttuuri. Arviointi tällöin suoritettu/hylätty.

kurssin nimi	Saamelaisten historia ja esihistoria
laajuus	5 op
tavoite	opintojakson nimi 683505P Saamelaisten esihistoria ja historia 5 op Oulun yliopiston Giellagas-instituutin opetussuunnitelman mukaisesti
arviointi	Giellagaksen vaatimusten mukaisesti TAI Mikäli opiskelija ei läpäive opintokokonaisuksi Oulu yliopiston Giellagas-instituutin vaatimusten mukaisesti, niin opiskelijan kanssa sovitaan erillisestä suorituksesta ja opintokokonaisuuden merkitään opiskelijan opintoihin nimellä Saamelaiskulttuuri 2. Arviointi tällöin suoritettu/hylätty.

kurssin nimi	Kalastuskurssit: Syyskalastus Mateen koukkupyynti Juomustus
laajuus	2 op
tavoite	Opintojakson aikana perehdytään eri vuodenajoille ja tietyille kalalajeille ominaiseen kalastukseen.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee inarinsaamelaisia kalastusmenetelmiä ja niihin liittyvää sanastoa.
sisältö	Kalastusmenetelmien opettelua käytännössä itse tekemällä ja vierestä seuraamalla
toteutustavat	Kalastusreissut
oppimateriaali	Opettajan jakama materiaali
suoritustavat	Osallistuminen ja tehtävät
opetuskieli	Inarinsaame
arviointi	Suoritettu/hylätty

kurssin nimi	Inarinsaamelainen ruokaperinne
laajuus	2 op
tavoite	Opintojakson aikana perehdytään perinteiseen inarinsaamelaiseen ruuanlaittoon.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee inarinsaamelaiset perinneruuat ja niiden valmistustavat.
sisältö	Perinneruokien valmistusta käytännössä itse tekemällä ja vierestä seuraamalla
toteutustavat	Oppitunnit opetuskeittiössä
oppimateriaali	Opettajan jakama materiaali
suoritustavat	Osallistuminen

opetuskieli Inarinsaame
arviointi Suoritettu/hylätty

kurssin nimi Inarinsaamelainen musiikkiperinne
laajuus 2 op
tavoite Opintojakson aikana perehdytään perinteiseen inarinsaamelaiseen musiikkiin.
osaamistavoite Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee inarinsaamelaista musiikkiperinnettä ja on saanut laulaa ja livdata.
sisältö Livden kuuntelua, teoriaa ja historiaa, sekä itse osallistumista.
toteutustavat Oppitunnit, opintomatkat
oppimateriaali Opettajan jakama materiaali
suoritustavat Osallistuminen
opetuskieli Inarinsaame
arviointi Suoritettu/hylätty

kurssin nimi Opintomatkat
laajuus 1 op
tavoite Opiskelija tutustuu inarinsaamelaiseen fyysiseen ympäristöön. Opiskelija ottaa inarinsaamen kielen entistä laajempaan käyttöön käyttämällä kieltä paikallisten oppaiden kanssa eri ympäristöissä. Inarinsaamelaiset kylät tulevat tutuiksi.
osaamistavoite Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee inarinsaamelaista ympäristöä ja asuinpaikkoja.
sisältö Osallistuminen opintomatoille ja matkapäiväkirjan kirjoittaminen
toteutustavat Opintomatkat
oppimateriaali Opettajan jakama materiaali
suoritustavat Osallistuminen ja päiväkirjan kirjoittaminen
opetuskieli Inarinsaame
arviointi Suoritettu/hylätty

kurssin nimi Pohjoissaamen kieli ja kulttuuri
laajuus 2 op
tavoite Opiskelija tutustuu pohjoissaamen kielen ja kulttuurin keskeisiin asioihin.
osaamistavoite Opiskelija osaa pohjoissaamenkielisiä fraaseja ja on tutustunut pohjoissaamelaiseen kulttuuriin sekä sen keskeisiin eroihin inarinsaameen verrattuna.
sisältö Lyhyt johdatus pohjoissaamen kieleen ja kulttuuriin, opintomatoja ja/tai tutustumiskäyntejä
toteutustavat Oppitunnit, opintomatkat, vierailut, keskustelua
oppimateriaali Opettajan jakama materiaali

suoritustavat	Osallistuminen oppitunneille ja/tai tehtävät
opetuskieli	Suomi ja pohjoissaame
arviointi	Suoritettu/hylätty
kurssin nimi	Koltansaamen kieli ja kulttuuri
laajuus	2 op
tavoite	Opiskelija tutustuu koltansaamen kielen ja kulttuurin keskeisiin asioihin.
osaamistavoite	Opiskelija osaa koltansaamenkielisiä fraaseja ja on tutustunut koltansaamelaiseen kulttuuriin sekä sen keskeisiin eroihin inarinsaameen verrattuna.
sisältö	Lyhyt johdatus koltansaamen kieleen ja kulttuuriin, opintomatkoja esim. Sevettijärvelle.
toteutustavat	Oppitunnit, opintomatkat, vierailut, keskustelua
oppimateriaali	Opettajan jakama materiaali
suoritustavat	Osallistuminen oppitunneille ja/tai tehtävät
opetuskieli	Suomi ja koltansaame
arviointi	Suoritettu/hylätty